

Zaslíbené země, 40 dní se musil postiti Mojžíš a potom dostal pro lid desky Zákona, 40 dní postě se putoval Prorok Eliáš k Hoře Horeb, kde se mu dostalo významného Zjevení. Tímto způsobem bylo číslo 40 ve Zjevení posvěceno kajícností, postem, očišťováním a milostí.

Církev sv. se snaží vším možným způsobem dovésti nás k pokání. Nepředzpěvuje nám radostného *Aleluja*; místo něho zpívá vážný nápěv *Traktus*. Ani *Sláva na výsostech Bohu* se nedotkne našeho sluchu. Varhany zmlknou, s oltářů zmizí relikvie i květiny a kněz se obléká ve fialová roucha. Tím způsobem nás chce Církev soustřediti k oplakávání našich hříchů a ukázati, jak vzpomínka na ně nás má přiměti k pokání a k trpělivému nesení denního kříže. – V prvních dobách křesťanství byla doba postní nejen přípravou na Velikonoce, ale i přípravou katechumenů na křest sv. Tím si vysvětlíme narážky na křest, jež přicházejí v době postní v liturgii.

INTROITUS (*Ps. 90, 15 et 16*)
Invocabit me, et ego exaudiam eum: eripiam eum, et glorificabo eum: longitudine dierum adimplebo eum. (*Ps. ib. 1*) Qui habitat in adjutorio Altissimi, in protectione Dei caeli commorabitur. V. Glória Patri.

ORATIO – Deus, qui Ecclesiam tuam annua quadragesimali observatione purificas: praesta familiae tuae; ut, quod a te obtinere abstinendo nititur, hoc bonis operibus exsequatur. Per Dominum nostrum.

LÉCTIO Epistolae b. Pauli Apóstoli ad Corinthios (2, c. 6, 1-10).

Fratres: Exhortámur vos, ne in vacuum grátiam Dei recipiátis. Ait enim: Témpore accépto exaudívi te, et in die salutis adjúvi te. Ecce, nunc tempus acceptábile, ecce, nunc dies salutis. Némini dantes ullam offénsionem, ut non vituperétur ministérium nostrum: sed in ómnibus exhibeámus nosmetípsos sicut

VSTUP (*Ž. 90, 15 a 16*)
Vzývati mne bude, a já jej vyslyším; vyprostím jej a oslavím ho. Délkou dnů jej nasytím. (*Ž. tamt. 1*) Kdo přebývá v pomoci Nejvyššího, pod ochranou Boha nebe bude dlíti. V. Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému.

MODLITBA – Bože, jenž svou Církev každoročním zachováním čtyřicetidenního postu očišťuješ, uděl své rodině, aby, čeho se od tebe zdrženlivostí dosíci snaží, to uplatňovala v dobrých skutcích. Skrze Pána.

ČTENÍ z druhého listu sv. Pavla ke Korintským (*k. 6, 1-10*).

Bratři! Napomínáme vás, abyste nepřijímali milosti Boží nadarmo. Neboť praví: V čas příjemný vyslyšel jsem tě, a v den spasení pomohl jsem tobě. Hle, nyní jest čas příjemný, hle, nyní jest den spasení. Nikomu v ničem nedáváme pohoršení, aby se nepohaněla služba naše, nýbrž ve všem se prokazujeme

Dei ministros, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis, in plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigiliis, in jejuniis, in castitate, in scientia, in longanimitate, in suavitate, in Spiritu Sancto, in caritate non ficta, in verbo veritatis, in virtute Dei, per arma iustitiae a dextris et sinistris: per gloriam, et ignobilitatem: per infamiam et bonam famam: ut seductores et veraces: sicut qui ignoti et cogniti: quasi morientes et ecce, vivimus: ut castigati et non mirtificati: quasi tristes, semper autem gaudentes: sicut egentes, multos autem locupletantes: tamquam nihil habentes, et omnia possidentes.

GRADUALE (*Psalmus 90, 11 et 12*) Angelis suis Deus mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis. V. In manibus portabunt te, ne umquam offendas ad lapidem pedem tuum.

TRACTUS (*Psalm. 90, 1-7; 11-16*) Qui habitat in adiutorio

jako služebníci Boží mnohou trpělivostí, v souzeních, v nesnázích, v úzkostech, v ranách, v žalářích, v nepokojích, v námáhách, v bděních, v postech, čistotou, poznáním, shovívavostí, dobrotivostí, Duchem Svatým, láskou nelíčenou, slovem pravdy, mocí Boží, zbrojí spravedlnosti vpravo i vlevo, za pocty i potupy, při zlé i dobré pověsti, jako svůdcové, a jsouce pravdomluvní, jako neznámi, a jsouce dobře známi, jako umírající, a hle, žijeme, jako trestaní, ale nejsouce usmrcováni, jako smutní, ale vždy se radující, jako chudí, ale mnohé obohacující, jako nic nemající, ale všemi věcmi vládnuce.

STUPŇOVÝ ZPĚV (Ž. 90, 11 a 12) Andělům svým Bůh přikázal o tobě, aby chránili te na všech cestách tvých. V. Na rukou tebe ponesou, abys snad neporanil o kámen svou nohu.

TRAKTUS (Ž. 90, 1-7; 11 až 16) Kdo přebývá v pomoci

ný. Proto čeká na naše obrácení, dopřává nám života, abychom se mohli ze svých hříchů káti a dobrými skutky smýti svoje viny: *Hle, nyní jest čas příhodný; hle, nyní jest den spasení!*

Půst jest jedním z těch dobrých skutků, jehož cena jest nesmírná. Člověk jest složen z duše a těla a obojí musí sloužiti Bohu. Byla by to špatná kajícnost, která by záležela jen v lítosti a zkroutěnosti srdce, ale na tělo se nevztahovala; všechny naše duševní vztahy obražejí se na našem těle. Tělo bylo hlavní příčinou naší vzpoury proti Bohu, nesmíme je tedy vyjmouti z pokání!

Druhým dobrým skutkem, k němuž nás Církev v tuto dobu vybízí, jest modlitba. Tak jako slovem „půst“ Církev rozumí nejen odejmutí potravy, ale i přemáhání zlých náklonností, útěk před hříchem a snahu o ctnost, tak slovem „modlitba“ rozumí každou příležitost, při níž se duše obrací k Bohu. Jest to hlavně návštěva chrámu, obcování Mši svaté, vyslechnutí kázání, křížová cesta a rozjímání o utrpení Kristově. Nejkrásnější modlitbou jest zbožné přijímání Svátostí.

Jiným dobrým skutkem jest almužna. To, co jsme postem a jiným odříkáním ušetřili na sobě, to rozdáváme těm, kterým bylo neustálé odříkání dáno již do kolébky – chudým. Almužnou smyje mnoho svých vin a cvičíme se v lásce k bližnímu, v němž milujeme Krista samého. Slovem „almužna“ myslí Církev svatá opět všecko milosrdenství, jež prokazujeme druhým, může tedy i nejchudší rozdávati almužnu.

Postní dobou označuje Církev 40denní přípravu na Velikonoce. Tímto číslem nám chce připomenouti 40denní půst Spasitele, jenž vzal na sebe naše hříchy a postem se připravoval na zvěstování radostného Evangelia; 40 dní omýval děšť při potopě hříšnou zemi, 40 roků musili Israelité blouditi v poušti, dříve než směli vstoupiti do

bátio sancta restáuret: et a ve-
tustáte purgátos, in mystérii
salutáris fáciat transire
consórtium. Per Dóminum.

a od staroby očistěné převed'
k účastenství na spásném
tajemství. Skrze Pána našeho
Ježíše Krista, Syna tvého.

POZNÁMKA K NYNĚJŠÍMU LITURGICKÉMU OBDOBÍ- DOBĚ SVATOPOSTNÍ

V době předpostní nám Církev svatá ukázala naši duchovní bídu a hříšnost a přesvědčila nás o naší nemohoucnosti povstati vlastními silami k novému a bohubílému životu.

V době postní zesiluje ještě předchozí myšlenky a burcuje nás ze spánku hříchu poukazem na věčné tresty. Předvádí nám život plný námahy a utrpení Spasitele, jenž z lásky k nám byl hotov za nás trpěti. Dává nám však také návod, jak bychom se mohli zprostiti pout hříčů a jak nabýti sil k novému životu. Vede nás hlavně k postu, od něhož má celá doba své jméno. Naše všecka bída povstala tím, že tělo nabylo převahy nad duší, že žádosti těla umlčují touhu duše po Bohu. Musíme se tedy naučiti přemáhati tělo tím, že mu odpíráme podati, po čem tak nezřízeně touží. A není to jen jídlo, jímž získává nadbytek nepotřebných sil, je to také jeho touha po pohodlí a žádostivost všech pěti smyslů.

Postem stáváme se mistry v ovládnání svých žádostí a toto mistrovství je základem pro naše věčné blaho. Církev sv. však chce postem získati pro nás ještě něco - odpuštění hříčů. Svými hříchy nahromadili jsme si mnoho trestů a nikdy jim neunikneme. Nekonečná svatost Boha, která byla hříchy našimi pohaněna, žádá odčinění všech vin. Všichni z nás musíme zpalatiti do posledního haléře! Bůh jest však při své nekonečné Spravedlnosti také nekonečně milosrd-

Altíssimi, in protectióne Dei
cæli commorábitur. V. Dicit
Dómino: Suscéptor meus es
tu, et refúgium meum: Deus
meus, sperábo in eum. V.
Quóniam ipse liberávit me de
láqueo venántium et a verbo
áspero. V. Scápulis suis o-
bumbrábit tibi, et sub pennis
ejus sperábis. V. Scuto cir-
cúmdabit te véritas ejus: non
timébis a timóre noctúrno. V.
A sagítta volánte per diem, a
negótio perambulánte in té-
nebris, a ruína et dæmónio
meridiáno. V. Cadent a látère
tuo mille, et decem mília a
dextris tuis: tibi autem non
appropinquábit. V. Quóniam
Angelis suis mandávit de te,
ut custódiant te in ómnibus
viis tuis. V. In mánibus
portábunt te, ne umquam of-
féndas ad lápidem pedem
tuum. V. Super áspidem et
basiliscum ambulábis, et noc-
culcábis leónem et dracónem.
V. Quóniam in me sperávit,
liberábo eum: prótegam eum,
quóniam cognóvit nomem
meum. V. Invocábit me, et
ego exáudiam eum: cum ipso
sum in tribulatióne. V. Erípi-
am eum et glorificábo eum:

Nejvyššího, pod ochranou
Boha nebe bude dlíti. V.
Řekne Pánu: Ty jsi obránce
můj a útočiště moje. Bůh můj;
budu v něho doufati. V.
Neboť on mne vysvobodil
z osidla lovců a od slova
drsného. V. Plecemi svými tě
zsatíní, i budeš pod jeho kříd-
ly doufati. V. Jako štít tě
obklopí jeho pravda; nebu-
deš se báti před hrůzou
noční. V. Před střelou letící za
dne, před věcí plížící se za
tmy, před zkázou a
zloduchem o polednách. V.
Padne jich po boku tvém ti-
síc a deset tisíců po tvé
pravici, k tobě však se
nepřiblíží. V. Neboť Andě-
lům svým o tobě přikázal,
aby tě chránili na všech tvých
cestách. V. Na rukou tebe
ponesou, abys snad ne-
poranil o kámen svou nohu.
V. Po zmiji a bazilišku bu-
deš kráčet i šlapati budeš po
lvu a draku. V. Poněvadž ve
mne doufal, osvobodím jej;
chrániti jej budu, neboť
se znal k jménu mému.
V. Vyzýváti mne bude, a já jej
vyslyším; při něm jsem
v nesnázi. V. Vyprostím jej a

longitúdine diérum adimplébo eum, et osténdam illi salutáre meum.

EVANGELIUM † Sequéntia sancti Evangélii secúndum Mattháeum (4, 1-11).

In illo témpore: Ductus est Jesus in desértum a Spírítu, ut tenta-rétur a diábolu. Et cum jejunásset quadragínta diébus, póstea esúriit. Et accédens tentátor, dixit ei: Si Fílius Dei es, dic, ut lápides isti panes fiant. Qui respóndens dixit: Scriptum est: Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procedít de ore Dei. Tunc assúmpsit eum diábolus in sanctam civitátem, et státuit eum super pinnáculum templi, et dixit ei: Si Fílius Dei es, mitte te deórsum. Scriptum est enim: Quia Angelis suis mandávit de te, et in mánibus tollent te, ne forte offéndas ad lápidem pedem tuum. Ait illi Jesus: Rursum scriptum est: Non tentábis Dóminum, Deum tuum. Iterum assúmpsit eum diábolus in montem excélsu, et osténdit ei ó-

slavím jej; délkou dnů jej naplním a ukážu mu spasení své.

EVANGELIUM † Pokračová-ní sv. Evangelia podle Matouše (4, 1-11).

Za onoho času byl uveden Ježíš na poušť od Ducha, aby byl pokoušen od ďábla. A když se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, potom zlačněl. I přistoupil pokušitel a řekl jemu: Jsi-li Syn Boží, rci, ať kamení toto stane se chleby. On pak odpovídaje, řekl: Psáno jest: Ne samým chlebem živ jest člověk, nýbrž každým slovem, které vychází z úst Božích. Tu pojal ho ďábel do svatého města a postavil jej na cimbuří chrámu a řekl jemu: Jsi-li Syn Boží, spusť se dolů, neboť psáno jest: Andělům svým přikázal jsem o tobě, a na ruce uchopí tebe, abys snad neurazil o kámen nohy své. Dí jemu Ježíš: Také psáno jest: Nebudeš pokoušeti Pána, Boha svého. Opět pojal ho ďábel na horu velmi vysokou a ukázal mu všechna království světa i slávu jejich a řekl: Toto vše-

mnia regna mundi et glóriam eórum, et dixit ei: Hæc ómnia tibi dabo, si cadens adoráveris me. Tunc dicit ei Jesus: Vade, Sátana; scriptum est enim: Dóminum, Deum tuum, adorábis, et illi soli sérvies. Tunc reliquit eum diábolus: et ecce, Angeli accessérunt et ministrábant ei.

OFFERTORIUM (Ps. 90) Scápulis suis obumbrábit tibi Dóminus, et sub pennis ejus sperábis: scuto circúmdabit te veritas ejus.

SECRETA – Sacrificíum quadragésimális iníttii sollémniter immolámus, te, Dómine, d-precántes: ut, cum epulárum restrictióne carnálium, a nóxiis quoque voluptátibus temperémus. Per Dóminum nostrum.

COMMUNIO (Ps. 90, 4-5) Scápulis suis obumbrábit tibi Dóminus, et sub pennis ejus sperábis: scuto circúmdabit te veritas ejus.

POSTOCOMMUNIO – Tui nos, Dómine, Sacraménti li-

cko tobě dám, jestliže padna, budeš se mi klaněti. Tu mu řekl Ježíš: Odejdi, Satane, neboť psáno jest: Pánu, Bohu svému, budeš se klaněti a jemu jedinému sloužiti. Tehdy opustil ho ďábel, a hle, Andělé přistoupili a sloužili jemu.

OBĚTOVÁNÍ (Ž. 90, 4-5) Plecemi svými zastíní tebe Pán a pod jeho křídly budeš doufati; jako štít tě oklopí jeho pravda.

TICHÁ MODLITBA – Oběť svatopostního počátku slavně přinášíme, prosíce tebe, Pane, abychom, ujímajíce si v pokrmeh tělesných, zdržovali se také škodlivých žádostí. Skrze Pána našeho Ježíše Krista.

K PŘIJÍMÁNÍ (Ž. 90, 4-5) Plecemi svými tě Pán zastíní a pod jeho křídly budeš doufati; jako štít tě obklopí jeho pravda.

PO PŘIJÍMÁNÍ – Svatá Oběť tvé Svátosti, Pane, nás obnov